Ulkoministeriö
Utrikesministeriet
KEO-50/Keo-80 Oskar Kass ja Johanna Lahti

22-2536

8.11.2022

Eduskunnan talousvaliokunta

Viite: HE 119/2022 vp; kirjallinen asiantuntijalausunto talousvaliokunnan kokoukseen

KEO-50; Asiantuntijalausunto; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt ulkoministeriön kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä (HE 119/2022 vp) eduskunnalle laiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain muuttamisesta.

Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Finnveran rooli Suomen kehitysyhteistyössä

Ulkoministeriön Public Sector Investment Facility (PIF) -sekaluottorahoitusinstrumentti tarjoaa OECD-ehtoista subventoitua rahoitusta kehitysmaiden julkisille hallinnoille ostaa suomalaisyritysten toimittamia ratkaisuja. PIF-instrumentin toteutus perustuu *lakiin kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluotoista* (1114/2000), jonka 6 §:n mukaan korkotukiluotot hyväksyy ulkoministeriö ja niiden edellytyksenä on vientitakuun saaminen Finnvera Oyj:ltä.

Ulkoministeriöllä on hyvin toimiva yhteistyö Finnveran kanssa PIF-luottojen valmistelussa ja päätöksenteossa. PIF-luottojen tarjoajina toimivat lähtökohtaisesti samat pankit, jotka tekevät yhteistyötä Finnveran kanssa muussakin viennin rahoituksessa. PIF-luottojen koko on noin 10-30 miljoonaa euroa/hanke.

Nykytilanne

Kuten hallituksen esityksessä tuodaan esille, kaupallisten rahoittajien mielenkiinto viennin rahoitukseen on hiipunut viimeisen 5-10 vuoden aikana. Tämä koskee myös PIF-luottoja. Suuret yritykset, joilla on laajempi yhteistyö mahdollisten rahoittajapankkien kanssa saavat vielä rahoitusta ilman suurempia ongelmia. Pienille ja keskisuurille yrityksille rahoittajapankin löytäminen on paljon haastavampaa ja voi muodostaa merkittävän pullokaulan hankkeen toteuttamiselle.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	S-posti, internet E-post, internet E-mail, internet
Ulkoministeriö PL 176 00023 Valtioneuvosto	Ulkoministeriö Laivastokuja 3 00160 Helsinki	+358 2 951 6001	+358 9 629 840	kirjaamo.um@formin.fi www.um.fi

PIF-luotot neuvotellaan Suomen ja kehitysmaan valtion välillä ja niiden rahoittamat investoinnit kehitysmaassa voivat olla merkityksellisiä maan yhteiskuntakehityksen näkökulmasta. Siten hankkeiden toteutuminen vaikuttaa Suomen ja kehitysmaan välisten suhteiden kehitykseen. Tämän lisäksi hankkeet ovat usein myös merkityksellisiä toteuttavan suomalaisyrityksen liiketoiminnan kansainvälistymisen kannalta. Etenkin keskisuurille yrityksille PIF-rahoitteiset hankkeet voivat toimia tärkeinä referensseinä kohdemarkkinalla.

Lakimuutoksen vaikutukset PIF-sekaluottoihin

Esitetty lakimuutos pyrkii puutumaan pienten ja keskisuurten yritysten viennin rahoituksen havaittuun markkinapuutteeseen helpottamalla yritysten rahoituksen saamista Suomen Vientiluotto Oy:ltä ilman agenttipankin käyttöä.

Työ ja elinkeinoministeriö on lausunnossaan 22.12.2017 (TEM/2514/05.10.02/2017) katsonut, että Suomen Vientiluotto Oy, *julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annettuun lakiin* (1543/2011) perustuvan hankekohtaisen arvion perusteella, voi myöntää vientiluottoja myös PIF-hankkeisiin.

Jotta Suomen Vientiluotto Oy voisi myöntää vientiluottoja PIF-hankkeille, tulee kuitenkin *lakia kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluotoista* (1114/2000) muuttaa. Lain 2 §:ssä luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimiluvan saanutta luottoriskiltään hyväksyttyä luottolaitosta tai muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista luottolaitosta. Suomen Vientiluotto Oy ei kuulu tähän kategoriaan. Näin ollen pykälää täytyy muuttaa. Lisäksi ulkoministeriö selvittää mahdolliset muut säädösmuutostarpeet. Lakimuutos on ulkoministeriössä suunnitteilla seuraavan hallituskauden aikana toteutettavaksi.

Huomioiden PIF-luotoissa havaittu markkinapuute pienten ja keskisuurten yritysten viennin rahoituksessa sekä tästä johtuvat mahdolliset kielteiset vaikutukset Suomen ja PIF-luottoja käyttävien kehitysmaiden suhteisiin, ulkoministeriö tukee esitettyä lakimuutosta.

Jakelu Eduskunnan talousvaliokunta

Tiedoksi [Tiedoksi saajat]